

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון כ' תשרי תשפ"ב | דף היומי בבלי: ביצה כו
דף היומי בהלכה: מסימן תרמ"ה סעיף ג' עד סעיף ו'.
מוסר: שפת תמים - פרק ג' מ"גם תפילותיו" עד תחילת פרק ד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק כ עד סוף פרק כ

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

שני סיפורים מרטיטים על זעקת 'אנא ה"י שחוללה ניסים | הסוכה שהוקמה בביתן השמירה של מחנה שוואנינגן | מה מכוונים בינעונעים? | האם עלי הערבות מועילים לשמירה דווקא כאשר נושאים אותם בכיס? | 2237

הסיפור היומי

היה זה כיומיים לפני החג. אבא ישב בחדרו והנה נפתחה הדלת ולחדר נכנס יהודי פשוט, חייט במקצועו. הוא פתח ואמר בהיסוס מה: "אינני יודע, אולי הרב יצחק על טיפשותי, אבל מאחר ובכל העיר אין אף אתרוג, באתי לספר..."

האתרוג של יהודי אוסטרום בשנת ת"ש, והסוכה שהוקמה בביתן השמירה של מחנה שוואנינגן

ומעיניו זלגו דמעות על חורבן קהילתו, והנה נפתחה הדלת ולחדר נכנס בשקט יהודי פשוט, חייט במקצועו. לאחר התלבטות מה פתח היהודי ואמר בהיסוס מה: "רבי, אינני יודע, אולי כבוד הרב יצחק מטיפשותי, אבל מאחר ובכל העיר אין אף אתרוג אחד, באתי לספר, כי לפני הרבה שנים שמעתי פעם שניתן לשמר אתרוג על ידי מריחה בשיכבה עבה של שעווה, והוא משתמר כאילו היה טרי. והנה, דווקא לפני שנה היינו שלושה בעלי בתים שותפים לאתרוג, והאתרוג נשאר אצלי. אינני יודע למה, אך משום מה עלה בדעתי הרעיון לעשות מבחן ולמרוח את האתרוג בשעווה, והנה האתרוג..." והיהודי הוציא בידיים רועדות מתוך קופסה אתרוג יפה להפליא.

עיני אבא אורו, והוא התמלא שמחה. מהיכן שהוא גם מצאו גם לולב, אף שהיה יבש אך בדיעבד היה כשר. אחרי התאמצות נמצאו גם הדסים וערבות, וכך זכתה קהילת אוסטרום מוכת הגורל לברך על אתרוג אחד בודד אך כשר.

כאשר מדובר היה בקיום מצוה, עבד המוח היהודי שעות

בשנת תשכ"ד ביקר בארץ ש"ב הרה"צ רבי יחיאל מנחם וינגר זצ"ל. נפגשנו בבני ברק בביתו של ידידי המנוח ר' ירחמיאל הנדלסמן ז"ל, באותה הזדמנות הוא סיפר לי סיפור מופלא על אתרוג בודד שקהילת אוסטרום זכתה בסוכות ת"ש, שנת פרוץ המלחמה.

וכך הוא סיפר לי: המלחמה הנוראה שפרצה שבועיים לפני הימים הנוראים, גרמה לכך שיהודי אוסטרום נשארו בלי ארבעת המינים ולא יכלו לקיים את מצות נטילת לולב, משום שלא היה בעיר אפילו סט אחד של הד' מינים.

צרות רבות נחתו על יהודי אוסטרום, קרוב לחמש מאות יהודים נרצחו מיד בעת כניסתם של הגרמנים, והכתובת לכל הצרות היה רב העיר אבא זצ"ל, שסבל ביותר מנחת זרועם של הרוצחים הגרמנים. אך בנוסף לכל צרות הכלל והפרט התעצב אבא, שהנה מתקרב חג הסוכות ובקהילה רבתית גדולה זו אין אף אתרוג אחד לברך עליו.

היה זה בין השמשות, יום יומיים לפני החג. אבא ישב בחדרו

התירו לו דברים שלאחרים היו אסורים. למשל, לקראת סוכות חשק ר' ראובן ישראל לקיים את מצות ישיבת סוכה. מה עשה? נכנס לבדוק'ה בה ישב דרך קבע אחד הוואכמאנים, הוריד את הגגון וסיכך עליה מלמעלה במעט ענפים טריים. הוא עשה זאת כביכול בדרך צחוק, והוואכמאן צחק על 'התעלול' של הראבינר, אך בינתיים קיים ר' ראובן ישראל ועוד כמה יהודים את מצות ישיבת סוכה בסוכה כשרה למהדרין...

(מהספר 'בקרובי אקדש')

נוספות... תחבולות רבות והמצאות של היהודים לא ידעו גבול. במחנה התופת שוואנינגן למשל, זכה ר' ראובן ישראל קוט מקוזמינקה ליחס מיוחד מצדו של מפקד המחנה, גרוס. הצורך הגרמני העניק לו זכויות מיוחדות כמו לחבוש כובע בתחומי המחנה וכדומה, וגם כינה אותו "הרר ראבינר" - אדוני הרב. בעקבות מפקד המחנה הלך כל צוות השמירה, הוואכמאנים, גם הם כינו אותו "הרר ראבינר". אמנם הוא נאלץ לצאת לעבודה כמו כולנו, אך בתחומי המחנה היתה התחשבות מסוימת כלפיו.

עניינא דיומא

מהו טעם המנהג לקרוא משנה תורה בליל הושענא רבה? באיזה אופן מותר להמשיך לישון או לאכול בסוכה גם בשמחת תורה? האם עלי הערבות מועילים לשמירה דווקא כאשר נושאים אותם בכיס?

Yonatan Sindel/Flash90

דינים ומנהגים להושענא רבה - מתוך דפי הלכה למעשה מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

תורה, יסירו לפני כניסת החג במקום אחד בסכך ד' על ד' טפחים (32 על 32 ס"מ), ואמר לי הגרי"ש אלישיב זצ"ל שלדעתו די להניח בסוכה קדירה גדולה במקום בולט, שע"י זה ניכר שאין האכילה או השינה למצווה.

סגולת עלי הערבות: כתב בספר מנורת המאור פרק ז נר ג, ד: "שמעתי שיש בערבה של הושענא רבה סגולת שמירה למתכוון בה, בסכנת דרכים, כפי כושר מעשיו וטוב כוונתו". על כן יש הנושאים ברכבם מעלי הערבה. וכן כתב הגרי"ח פלאג'י זיע"א בספר מועד לכל חי: "יש בערבות סגולה להינצל מליסטים, וישא אצלו או במעילו מהערבות או יניחם בבית במקום שידוע לו היכן מונחות, ובשעת סכנה יחשוב בהן ויניצל מכל רע.

נגיסה מן האתרוג, כסגולה ללידה קלה: אחר התפילה, כששבים מבית הכנסת, יש מעוברות שנהגו לתת לצדקה ולנגוס מהפיטם של האתרוג [שיש האומרים, שעץ הדעת, אתרוג היה], ואומרות התפילה הבאה: "ריבונו של עולם, בשביל חוה שאכלה מעץ הדעת גרם אותו החטא מיתה בעולם, ואם הייתי באותו זמן לא הייתי אוכלת ולא הייתי נהנית ממנו, כמו שלא רציתי לפסול אתרוג זה בז' ימי החג שעברו, והיום שפסלתי אין בו מצווה, ותקבל ברצון את תפילתי ותחינתי שלא אמות מלידה זו ותושיעני לילד בנחת ובלי צער, ולא יהיה לי ולוולדי שום נזק, כי אתה האל-המושיע" (מטה אפרים באלף המגן שבסוף הספר סי' תר"ס סעיף ו מספר נזיר שמשון בשם כתב יד).

יש נוהגים להיות ערים בליל הושע"ר [בפרט נוהגים כן, בני ספרד] מפני שהוא ליל גמר החתימה (משנ"ב תרס"ד, א, פע"ח שער כ"ט ושער הכוונות דף קב). יש נוהגים לקרוא ספר דברים - משנה תורה, ויש הקוראים אותו בציבור מתוך ספר תורה בלא הברכות. ובמנהגי האדר"ת זצ"ל עמ' קלט: "ליל הושע"ר קראתי משנה תורה בהסוכה שלי, בס"ת שלי וכו' ולהשערתי קבעו זאת רבותינו הראשונים ז"ל לזכר מצות הקהל שקרא המלך משנה תורה בבית המקדש בחג הסוכות". נשים רשאיות לומר התיקון, שיש בו חותם הדין, "וגם נשי בעי חיי" (בא"ח ובשו"ת רב פעלים). קריאת תהילים: הנוהגים לגמור תהילים בהושענא רבה, יש המתחילים אחר חצות הלילה: (12:30), אף שמן הדין התירו לקוראם אף קודם חצות, מפני שהם ימי רחמים ורצון (שו"ת לבושי מרדכי או"ח קפ"ו ושו"ת בצל החכמה ד, מ"ד), והמקדימים נוהרים להתחיל עכ"פ רק אחרי זריחת אור הלבנה - 9:47.

הפרידה מהסוכה: סיימו לאכול בסוכה ביום הושענא רבה, מכל מקום אין לסתרה, שכל היום עומדת לאכילה ולשינה (שו"ע תרסו, א). לאחר הגעת זמן מנחה קטנה - 3:49 מוציאים הכלים והשולחן וכו' שצריכים ליום טוב בבית, מן הסוכה (שו"ע שם פמ"ג וכף החיים, ב) ולעת ערב נפרדים מהסוכה בטעימה בה, בישיבה, ולאחר מכן אומרים את ה"יהי רצון וכו'" הנדפס בסידורים (רמ"א תרס"ז, א). ומנהג חסידים ואנשי מעשה בטרם יוצאים מהסוכה מנשקים לה, ויוצאים בהליכה לאחור (כף החיים שם, ח). המעוניינים לאכול או לישון בסוכה בשמיני עצרת-שמחת

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

מדי שבוע הייתי משאיר לאשתי סכום כסף עבור הקניות לשבת. באותו שבוע לא היה לי מה להשאיר. גם הלוואה לא הצלחתי להשיג. הרגשתי שכלו כל הקיצין... נכנסתי לחדרי, נעלתי את הדלת, כיביתי את האור והתחלתי לדבר עם אבא שבשמים...

שני סיפורים מרטיטים על זעקת "אנא ד' הושיעה נא" שחוללה נסים

שליט"א בהרצאה בעניין תפילה בפני מנהלים ומחנכים באחד הת"תים, כשאחד המחנכים הוותיקים נעמד מרוגש כולו וביקש לספר על מה שחוהו הוא בעצמו. כשקולו רועד מהתרגשות הוא החל בסיפורו:

מדי שבוע ביום חמישי אה"צ הייתי משאיר לאשתי שטרות כסף בסכום נכבד כדי שתערוך את הקניות הנצרכות לכבוד שבת קודש בצרכניה הסמוכה לביתנו. באותו שבוע לא היה לי מאין להשאיר לה. היו תשלומים שונים באותו שבוע. החזרת הלוואה בגמ"ח וטיפול שיניים לאחד הילדים גמרו את המזומנים. ניסיתי לבקש כמה הלוואות מיידית, אף אחד לא יכול היה לתת. הרגשתי כי כלו כל הקיצין, אין לי צרכי שבת".

המשיך המלמד וסיפר בהתרגשות: "נכנסתי לחדרי, נעלתי את הדלת, החשכתי את האור והתחלתי לדבר עם אבא שבשמים: אני יודע שאין כוח אחר בעולם מבלעדיך, כסף רק אתה יכול לתת. לי הכסף ולי הזהב נאום ד'. אני לא מתפעל מזה שאין לי, אתה בעל הבית על הפרנסה והכלכלה, ואין כוח אחר בעולם מבלעדיך..." עשרים דקות שוחחתי עם בורא עולם, אחרי עשרים דקות יצאתי מהחדר. ואז הילדים מספרים לי כי שליח מהצרכניה הסמוכה לביתנו היה פה. היה מבצע בחודש האחרון, מי שקונה במשך השבוע מעל מאה ש"ח נכנס להגרלה של שתי שבתות, זכיה של כל צרכי שבת לשתי שבתות, ובדיוק עלינו בגורל. הגיע שליח עם עגלה גדולה ובה בשר ודגים ושימורים וכל מיני מטעמים בכמות של שתי שבתות.

לא עברו חמש דקות ונקישות נוספות בדלת. שכנים מהקומה הרביעית שבישלו כבר את כל השבת וקיבלו הודעה שעקב שמחה לא צפויה הם צריכים לנסוע לשבת מחוץ לעיר. קחו את האוכל בבקשה שלא יתקלקל, הם ביקשו. כל זה אירע בזמן שהוא התפלל לבורא עולם בשעה שכלו כל הקיצין...

(ח' כהנוביץ מוסף שבת קודש ערב חג הסוכות תשע"ה)

את הסיפור דלהלן, בו שונו פרטים מזהים, שמענו מהגאון רבי משה שלזינגר שליט"א ראש ישיבת 'מענה שמחה' העומד בראש הארגון החשוב 'פרי חיים'.

אברך שכמה שנים אחרי נישואיו עדיין לא נפקד בזש"ק, אחר תקופה ארוכה של דרישה ברופאים המליצו לו ידידיו לפנות לרופאים בכירים שמשחרים לפתחם מכל העולם. כשהגיע התור המיוחל הניחו את התיק הרפואי לפני הרופא שעיין וברר פרטים אודות מה שעבר על בני הזוג עד היום.

קרא להם הרופא למשרדו ואמר להם: "אני יושב כבר כמה שעות לנסות לאתר איזו בעיה, ואני לא רואה שום הסבר. אבל", המשיך הרופא ואמר, "אני רואה שאתה ואשתך אנשים דתיים, תתפללו לאלוקים הכל יכול ורק הוא יכול לעזור לכם".

בני הזוג יצאו המומים ועצובים וחזרו לאכסנייתם. כשהגיעו לאכסניה כבר קרבה שעת שקיעת החמה והאברך נעמד להתפלל מנחה. בתוך התפילה עלה בלבו רעיון: כל השנים התרוצצתי עם אשתי בין כל כך הרבה רופאים, ואצל רופא כל בשר עדיין לא בקרתי באמת...

פרץ האברך בתפילתו בבכי מר וזעק: ריבונו של עולם, אני מבקש ממך שליחה, שעד היום היה לי קצת ביטחון באנשים שהם יעזרו לי, אבל היום ברחמיך הרבים הראית לי שאין לי להישען אלא עליך ריבונו של עולם. מהיום אני סומך רק עליך באמת ובתמים. אני בוטח בך שאתה תושיע אותי. ובכה מכל ליבו 'אנא ד' הושיעה נא'.

"אני", מסיים הרב שלזינגר שליט"א, "השתתפתי בברית של הבן שנולד למזל טוב".

את הסיפור הנוסף דלהלן, שמע הרה"ג רבי מנחם שטיין

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

כאשר אנו מנענעים לצד מזרח, אנו אומרים שכל מה שצומח במזרח, הן בארצנו והן בשאר הארצות, כגון: ירדן, עירק, פרס, פקיסטן, סין, יפן והפיליפינים - הכל הוא ברייה של הקב"ה

Yonatan Sindel/Flash90

'כוונת הנענועים' - לא רק למקובלים ויודעי ח"ן | מאמר מאת מרתק מותך שיחת הגאון רבי עמנואל טולדנו שליט"א

אנחנו. וזה גם תכלית כל המצוות כולן, שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו! שנודה להקב"ה על זה שהוא ברא אותנו, זה לא מובן מאליה מה שאנחנו כאן, ואנו צריכים להודות לו על זה.

לפעמים קל יותר להרגיש את זה על תינוק קטן שזה עתה נולד. זכורני כיצד לאחר שנולד אחד מנכדיי ובא התינוק עם אמו לשהות בביתנו, לקחתי אותו בידי והתחלתי לשבח את הבורא עולם על שהוא ברא כזו ברייה נפלאה, הרי לפני זמן קצר לא היית כלל בעולם, והנה הקב"ה ברא אותך ויצר אותך!

ככל שמתבוננים יותר ויותר בפלא העצום הזה, כך חודרת ההבנה וההכרה הזו אל תוך הלב. וכדוגמה, נעמיד נגד עינינו את הציור המופלא של כל הגידים והוורידים שיש באדם, הלוא זו מערכת אינסטלציה משוכללת מאין כמותה, צינורות ע"ג צינורות המעבירים את הדם בדיוק למקומות הנכונים, מהצינור העבה מתפרדים ויוצאים הרבה צינורות דקים יותר, ומהם יוצאים עוד ועוד צינורות, לכל אחד יש תפקיד ומטרה בגוף האדם, זה מטרתו להוציא את הדם מהלב וזה מטרתו להוליכו לידיים, וזה לרגליים, וכן הלאה לכל אברי האדם. מי הוא האינסטלטור המקצועי הזה, שהצליח לתכנן ולשרטט מערכת כה סבוכה? וכי יכולים אנו לחשוב שלפתע פתאום ארע הדבר שנוצרה המערכת הזו מאליה? אין זה אלא שהבורא יתברך ברא כל אחד ואחד, והוא זה שיצר אותנו על כל רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, אין פלא גדול מזה!

כמו כן אם נתבונן בפלאי הבריאה שאנו רואים בכל משפחת הצומח, כיצד מכניסים גרעין קטן לאדמה, ולפתע פתאום אותו גרעין מצמיח עץ שלם עם עשרות פירות! האין זה פלא? מי יצר את כל זה, וכי מאליה צצו ועלו מן האדמה כל הפירות הללו. הלוא השכל מחייב אותנו להבין שכל פרי ופרי הוא יצירה של הקב"ה, הכל זה בריותיו ית'. וזה לא רק בעלי חיים, ולא רק עצים וצמחים, אלא כל אחד ואחד מאתנו הוא יציר כפיו של הקב"ה, הוא יצר אותנו ותכנן אותנו בצורה כל כך מדויקת ומופלאה, ועל פלא זה משבח דוד ואומר: לא נכחד עצמי ממך אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחתיות ארץ. בורא עולם תפס מן האדמה את החומרים הנחוצים לבריאת האדם, ומזה יצר את אדם הראשון, ומאז ואילך בכל תינוק חדש שנולד - הקב"ה יוצר אותו בצורה פלאית, בסתר. ההבנה הזו, היא התכלית של כל המצוות כולן, כמו שכתב הרמב"ן. ויתירה מזו, אנו רואים בתפילות הימים הנוראים, שההבנה הזו היא גם תכלית הבריאה כולה, שכאשר אנו מתפללים

הכוונות עליהן נלמד במאמר שלפנינו, אינן מיועדות בהכרח רק לאנשים רמי מעלה שיש להם עסק בנסתרות ובקבלה, אלו הן הכוונות הפשוטות המחוייבות על כל אחד ואחד, ואפילו נשים יכולות לקיים הנענועים בכוונות אלו.

אירע פעם שנכנסתי לבית מדרש חשוב של תלמידי חכמים העוסקים בקבלה, וראיתי שהרוחות שם סוערות וגועשות, בררתי על מה ולמה המהומה, אמרו לי שזה עתה שמעו על אחד הסמינרים שמלמדים שם את התלמידות כוונות וייחודים גבוהים שעליהן לכוון בשעת הנענועים, ועל זה יצא קצפם, שהרי אמרו כל המלמד את בתו תורה כאילו מלמדה תפלות. עניתי ואמרתי להם, איני יודע מדוע צריכים ללמד כוונות עמוקות, די להם אם ילמדו אותם את הכוונות הפשוטות, שאלו הן כוונות שכל אחד ואחת יכולים לכוון וצריכים לכוון, וזה מטרת הנענועים.

אך טרם ניכנס לבאר ענין הנענועים, יש לנו להקדים כמה דברים גדולים שמלמד אותנו הרמב"ן ביסוד כל המצוות. וזה לשונו בסוף פרשת בא:

"אנחנו בריותיו של הקב"ה"

"וכוונת כל המצוות שנאמין באלוקינו ונודה אליו שהוא בראנו, והיא כוונת היצירה, שאין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין ק-ל עליון חפץ בתחתונים מלבד שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו, וכוונת רוממות הקול בתפילות וכוונת בתי הכנסיות וזכות תפילת הרבים - זהו שיהיה לבני האדם מקום, יתקבצו וידו לק-ל שבראם והמציאם, ויפרסמו זה, ויאמרו לפניו: בריותיך אנחנו!"

למדנו מהרמב"ן דבר נורא, בשביל מה אנחנו צריכים בית כנסת, מה המטרה בזה שאנו עושים מקום שמתקבצים כולם יחד ובאים להתפלל? המטרה היא: שבאים כולם יחד ומפרסמים את המציאות הפשוטה שאנחנו בריותיו של הקב"ה, פשוטו כמשמעו! אנחנו לא נמצאים כאן בעולם מאז ומתמיד, אלא מישהו ברא אותנו, מישהו יצר אותנו, אנחנו הבריות שלו!

לפעמים אדם יכול להתהלך כאן בעולם מתוך תחושה שהוא נמצא כאן כבר אלפי שנים... אדם חי חמישים שנה פה בעולם, והוא לא זוכר שלפני חמישים ואחת שנים הוא לא היה כאן, עד שהקב"ה החליט לברוא אותנו, ואז הוא נברא. הוא יציר כפיו של הקב"ה. וזה אומר הרמב"ן, שההכרה הזו היא תכלית בתי הכנסיות, שמתקבצים שם בני אדם ומפרסמים ואומרים: בריותיך

וכל אזור ואזור בעולם יש לו אילנות מיוחדים שגדלים רק בו, יש פירות שגדלים דווקא באזורים חמים, ויש שגדלים דווקא באזורים קרים מאוד, וכן כיוצ"ב בצמחים שונים. ועל כן אנו מנענעים לכל הרוחות, להורות שכל האילנות והפירות על כל מיניהם וסוגיהם כולם באים יחד לרקוד לפני השי"ת על שהוא ברא אותם ויצר אותם. ובנענועים אלו טמונה קריאה לכל הבריאה כולה: בואו ותרקדו אתנו ביחד לפני השי"ת, ותאמרו לפניו 'בריותיך אנחנו!'

לא רק הצמחים רוקדים

אך יש כאן עוד תוספת: לא רק הצמחים רוקדים לפני הקב"ה בנענועים האלו, אלא אף בני האדם רוקדים עמם. ודבר זה יש לנו ללמוד מדברי המדרש המובאים בתוס' הנ"ל, שענין הנענועים רמוז בפסוק "אז ירננו כל עצי היער", ובמדרש שם יש תוספת על זה, ודרשו גם המקרא שקודם לכן: "יעלוזו שדי וכל אשר בו" - 'שדי' זה העולם, שכן אנו מוצאים בכמה מקומות שהעולם התכנה בתואר 'שדה', ו'כל אשר בו' אלו הבריות! נמצינו למדים כי בשעה שאנו מנענעים את ארבעת המינים, אנו מכריזים ואומרים: כל הבריאה כולה היא ברייה של הקב"ה, גם הצמחים שאנו מחזיקים בידנו, וגם אנחנו בעצמנו - כולנו עומדים כעת לפני הקב"ה, ששים ושמים, מכריזים ואומרים בריותיך אנחנו.

ומלבד זאת אנו מוצאים כי ארבעת המינים מכוונים כנגד גופו של האדם, כמו שאמרו במדרש: "תדע לך שהלולב הזה דומה לשדרה של אדם, וההדס הזה דומה לעינים, והערבה דומה לשפתים, והאתרוג דומה ללב" (תנחומא אמור פרשה כח). נמצא כי בנטילת המינים הללו אנו כביכול נוטלים את עצמנו ומרקידים את כל גופנו אל מול השי"ת, ומודים לו על שהוא בראנו. וכאשר אנו מנענעים את הד' מינים לכל קצוות העולם, אנו אומרים כי כל האנשים הקיימים בכל העולם, במזרח במערב בצפון ובדרום - כולם הם בריותיו של הקב"ה, הוא ברא את כולם על כל השוני שיש ביניהם, כל אחד ואחד וסגנונו המיוחד לו, כל האנשים על דעותיהם השונות, כולם הם בריותיו של הקב"ה.

מדוע דווקא בסוכות?

והנה מצות נטילת ארבעת המינים - נצטוונו בה דווקא בחג הסוכות, ויש לבאר ייחוד עבודה זו ושייכותה למועד הזה, לפי שאמרו רבותינו ז"ל "בחג נידונים על המים" (ר"ה טז, א), חג הסוכות הוא הזמן שבו הקב"ה דן וקובע כמה מים ישפיע על העולם, והלוא מים הוא יסוד הקיום של העולם, כי אין הצמחים יכולים להתקיים בלי מים, ואף בני האדם אינם יכולים להתקיים ללא מים, נמצא שבחג הסוכות מוטל על כף המאזניים כל המשך קיומו של העולם. וזו הסיבה שהצטוונו במצוות ניסוך המים בחג הסוכות, בכדי לעורר רחמי שידון אותנו לטוב בענין זה. לפיכך אנו נוטלים את ארבעת המינים, שהם מייצגים את כל הצמחים ובני האדם, כאמור, ואנו מכריזים ואומרים שהם בריותיו

שיתגלה כבוד מלכותו ית' בעולם, אנו אומרים: וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו! זו היא התכלית של גילוי כבוד שמים בעולם, שאז יבינו כולם וידעו שהם יציריו של הקב"ה.

מלבד מה שהקב"ה יצר אותנו, הוא גם מחיה אותנו בכל רגע ורגע. ולא רק מחמת עצם הדבר שהוא מהווה את כל הבריאה, אלא גם משום שכל מזונותינו ומחייתנו הכל מאתו יתברך, שהרי מיד כאשר יוצא האדם לאוויר העולם הוא אוכל את החלב של אמו, מי יצר את החלב הזה, מי עושה את זה שיהיה לאמא בכל יום חלב חדש טרי ומזין? הלוא הוא יתברך! ולאחר מכן כאשר מתחיל לאכול לחם, מנין הגיע הלחם הזה, וכי מאליהם עלו החיטים מהאדמה? הלוא הוא יתברך הביא לנו אותם! וכן שאר פירות וירקות שאוכל האדם וניזון מהם כל ימי חייו, כולם הם מעשי ידיו של הקב"ה, ומהם אנו ניזונים ומכוחם אנו קיימים. נמצא שכל מציאותנו, הן עצם בריאותנו והן המשך קיומנו כאן בעולם, הכל זה יצירה של הקב"ה!

הנענועים - לרקוד לפני ה' יתברך

לכשתמצי לומר, היסוד הזה הוא נקודת העבודה של חג הסוכות! אנחנו לוקחים את ארבעת המינים, לולב וערבה, הדס ואתרוג, אשר הם מסמלים את כל סוגי הצמחים והאילנות שיש בבריאה - כי הלולב יש בו טעם ואין בו ריח, ההדס יש בו ריח ואין בו טעם, הערבה אין בה לא מזה ולא מזה, והאתרוג יש בו גם טעם וגם ריח; ובנטלנו אלו ארבעת המינים הרי אנו מכריזים כי כל הצמחים והאילנות שקיימים בעולם, כולם הם של הקב"ה. והנענועים האלו, הם כמו ריקוד שרוקדים כל המינים הללו לפני השי"ת, זו היא מהותה של הנטילה, וכמו שאמרו בתוס' (סוכה לז, ב ד"ה בהודו) שענין הנענועים נרמז בפסוק "אז ירננו כל עצי היער מלפני ה'" (וכן הוא במדרש ויקרא רבה פרשת ל).

והענין בזה הוא, שכיוון שכל הצמחים הם מעשי ידיו של הקב"ה, אנו נוטלים אותם ומרקידים אותם לפניו, והרי הם כאילו אומרים בשמחה ובשירה לפני הקב"ה: בריותיך אנחנו! והטעם שאנו מנענעים את המינים הללו לכל רוחות השמים הוא, משום שאנו באים להורות בזה כי כל הצמחים והאילנות שקיימים בכל העולם - כולם הם בריותיו של הקב"ה. כאשר אנו מנענעים לצד מזרח, אנו אומרים שכל מה שצומח במזרח, הן בארצנו והן בשאר הארצות [כגון: ירדן, עירק, פרס, פקיסטן, סין, יפן והפיליפינים] - הכל הוא ברייה של הקב"ה. וכן כאשר מנענעים לצד דרום מכריזים את אותה הכרזה על הגדל בדרום [כגון: סעודיה, תימן, עדן, מצרים, סודן, אפריקה, אתיופיה, אוסטרליה ודרום אמריקה עד הקוטב הדרומי]. וכאשר מנענעים לצד מערב מכריזים כן על הגדל במערב [כגון כל ארצות אירופה ויבשת אמריקה המרכזית], וכן הנענועים לצד צפון מורים על כל הגדל בצפון [כגון: לבנון, סוריה, טורקיה, רוסיה, צפון אירופה ואמריקה הצפונית, עד הקוטב הצפוני].

נחל - ושמחתם לפני ה' אלוקיכם שבעת ימים (ויקרא כג, מ), ולחד מ"ד בירושלמי, 'ושמחתם' מדבר על נטילת לולב (יעוי' ירושלמי ר"ה פ"ד ה"ג). למדנו מזה שנטילת לולב היא מעשה שמחה, וכמו שבארנו שמהותה של הנטילה היא לרקוד לפני ה' ולהרקיד אתנו יחד את כל הבריאה כולה.

(מתוך גיליון 'דעת ואמונה')

של הקב"ה, ובוהו אנו ממשיכים שפע של רחמים וטובה על העולם, שישפיע הקב"ה עוד קיום לעולם.

לפי הדברים האלו נמצא טוב טעם במה שמצות נטילת ד' מינים אמורה בתורה בתור מעשה שמחה, וכמו שכתוב: ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפות תמרים וענף עץ אבות וערבי

הסיפור היומי

"יש לי מיליון דולר בחשבון, שאני צריך להיפטר מהם למשך חודשיים. אני יכול להעבירם אליך לחודשיים?" - שואל החבר, ומורים חש כאילו התקשרו אליו מהלוטו..."

הדקות הבודדות שהניבו מיליון דולר

עומק המושג שמחה והודאה לה'. אדם ששמח בה' באמת, אדם שמודה לה' בכל לבו, אדם שחי חיים של אמירת תודה לה' על כל מה שקורה אתו - אינו זקוק לתנאים גשמיים נוחים, לדירת קבע, לספות נוחות או למזגנים מצננים. אדם שחי את השמחה והתודה לה', הודאתו פורצת מאליה מעומק לבו, כי חייו הם בצל האמונה שכל התנאים שה' מעניק לו הם טובים עבורו, ולכן הוא אינו זקוק לתנאים נוחים כדי להודות מכל הלב.

ויותר מזה, אדרבה: ככל שתנאיו הגשמיים פחותים יותר, ככל שתנאי הנוחות שלו לקויים יותר, ככל שהוא כביכול נאלץ 'לסבול' דברים קשים יותר - כך יותר ויותר מתחזקת שירת ההודאה הבערת בקרבו, מוצאת לעצמה עוד ועוד מקום לכבוש את נפשו. כי הוא מבין ששמחתו ותודתו לה' אינן תוצאה של תנאי חיים כאלה או אחרים, אלא הן תוצאה של עצם העובדה שהוא זוכה להיות בנו של ה', והוא מאמין שכל מה שה' עושה לו הוא טוב עבורו, ולכן הוא מודה על כך!

המסר הטמון בין קפלי הדפנות וקני הסכך, בין ענפי ההדס ועלי הערבה, הוא מסר של שירת תודה לה' בכל תנאי, בכל מצב, מול כל התמודדות או קושי. כי אמנם - שירת ההודאה לה' והשמחה בו פורצות בקלות כשהתנאים נוחים, כשלא עוברים קשיים והתמודדויות. אבל הן מתעצמות עוד יותר - ככל שהתנאים קשים יותר, כשעוברים דברים פחות מובנים, כשחשים התמודדות או קושי, ואז - לא נותר אלא להישען על העובדה שאבא שבשמים נתן לנו את זאת, ולהודות לו!

זהו המסר שחג הסוכות מעניק לנו, מסר לחיים ולשנה החדשה, על העוצמה של התודה, על ההעצמה שהיא נותנת, על הטוב שהתודה מעניקה לנו כשהיא הופכת לחלק מאיתנו בכל מצב ובכל זמן. זהו המסר שחג הסוכות מטמיע בנפשנו, את ההודאה לה' הטוב עם כל הלב, את שירת התודה לו בכל תנאי, את ההבנה העמוקה שאנו מודים לה' בכל מצב, על הטוב כמו על

הרה"ח ר' אשר קובלסקי שליט"א בסוכות תשבו שבעת ימים!

האווירה הכללית עליזה מתמיד, הקדחתנות והעשיה פעילות מהרגיל, ובכל אתר ואתר מורגשת התכונה. החג השמח בשנה כבר כאן, החג בו ניכנס כולנו אל הסוכה הקדושה לשהות בצילו של הבורא, להיות מחובקים בין דפנות סוכתו, תחת קרני ההוד של הסכך הירוק והמרענן.

ובבוא הרגע הגדול, ניכנס כולנו לסוכותינו כבני מלכים. הסוכה המהודרת נוצצת ומוכנה, הקישוטים הנאים מפארים כל פינה, השולחן ערוך למופת וסעודת חג עשירה וטעימה תוגש, כשניחוחותיה יימהלו בקולות השירה מסוכות השכנים, ובדברי תורה ואגדה שיישמעו לרוב. אכן, אין שמחה כבחג הסוכות, החג היחיד המתעטר בתואר יוצא הדופן - 'זמן שמחתנו'!

וכבר בבוקר החג, ניטול כולנו את ארבעת המינים ונתחיל בתפילת הלל נרגשת. זהו החג השלישי בחודש זה, אך זו הפעם הראשונה בה נאמר את ההלל, נשורר במלוא גרונונו בהודאה עמוקה לה' הטוב. בשילוב מנצח, תבוא בערב 'שמחת בית השואבה', עוד עת מרוממת של שמחה, ריקודים, הודאה לה', רגעים בהם הנפש יוצאת מגדרה בתודה...

רגע, זמן שמחתנו? הלל? שמחת בית השואבה?! - היכן הסלון הרגיל והמרווח, בעל הספות הנוחות והתנאים הטובים? היכן הוא המזוגן המגן מפני החמה, או התקרה החסונה המגינה מפני הגשמים? כיצד יתכן שזמן של שמחה והודאה נחגג בתנאים שהם לא פעם צפופים מהרגיל, פחות נוחים, בלי כל האפשרויות הסדירות המלוות אותנו בכל ימות השנה? איך אפשר לשמוח ולהלל מכל הלב, כשאין לנו את מלוא הכלים והתנאים הרגילים העומדים לרשותנו בכל ימות השנה?!

התשובה טמונה בהתבוננות מעמיקה אל מהות החג, אל

מה שנראה פחות טוב!

ושירת ההודאה הזו, בתנאים הפחות טובים, היא זו שבעזרתה ניגש בסוף ימי החג לתפילת גשם, לפתוח שערי שמים - תרתי משמע, לקבלת תפילותינו לשפע פרנסה והשפעה ממרומים, ולהוריק עלינו טל ומטר לאורך החורף כולו. כי התודה לה', ובעיקר - כשהיא נישאת מתוך קושי, מתוך מצב של התמודדות - היא המפתח הטוב ביותר לפתוח שערי שמים, ולהעניק לנו ולבני משפחתנו חיי שמחה ואושר, נחת ובריאות, שפע ופרנסה, ושמחה אמיתית לכל החיים!

ישועה כפולה...

בולטימור שבארצות הברית, שעת ערב מוקדמת בשכונת הווילות המקומית. וילות אמרנו, אך נכון יותר לומר 'שכונת הטיירות'. כי באותה שכונה, כל וילה טירה, כל בית ארמון... ובאחד היפים שבהם, התגורר משה - מוריס. מוריס היה אדם עשיר מאוד, מעשירי בולטימור. הוא חי בטירה מפוארת, לא חסר לו דבר, מלבד דבר אחד, משמעותי וכאוב מאוד, שהעיב על אושרו: העובדה שחלפו שנים רבות מעת נישואיו, ועדיין ביתו ריק מכל ילד או ילדה. הבית הענק שומם, משרתים הילכו בו, מחפשים מה לנקות ולסדר בבית בו אין ילדים...

באותו ערב, נקש בדלת ביתו יהודי מארץ ישראל, הפועל לעזרת אחיו שבמצוקה. כמפעם לפעם הגיע להתרים את מוריס למען אחיו, וגם בפעם הזו ציפה לקבל מתת יד נדיבה, ולהמשיך מיד לכתובת הבאה. אלא שהפעם, הגיע בדיוק ברגע בו כאבו של מוריס עלה על גדותיו וגרם לו להתפרץ בבכי תמרורים, תוך שהוא מספר על שנות ההמתנה הארוכות והמייסרות החולפות עליו ועל רעייתו בבדידות כה קשה, כשקול הבכי הנכסף טרם נשמע בין כותלי הבית...

כאבו של מוריס נגע ללבו של היהודי שלפניו, והוא השיב לו כדברים הבאים: 'אומר לך את האמת. אני יכול רק להשתתף עימך בכאבך, להיאנח עימך, וגם להתפלל עליך. מי אני שיאמר לך במה כדאי להתחזק, או יגלה את אוזןך על דבר סגולה שלא ידעת ממנה. ובכל זאת, עצתי אליך היא להתחזק מעתה ואילך לומר תודה להשם על הנסיון הזה, פשוט להודות להשם במילים פשוטות וברורות על שלא זכית בילדים, להגיד לו תודה!'

האיש שתק לרגע, והמשיך: 'ראה נא. הלא אנו יודעים ומאמינים שהשם לא עושה רע לבניו. אם הוא נתן לך את הקושי הזה - בהכרח שזה טוב עבורך, ולכן כדאי לך להודות לו על הטוב הזה - למרות שאינך מבין מה טוב בו. ואז תרוויח בכפליים: בראשונה, יתכן שמטרת הנסיון שלך היא בדיוק זו - לגרום לך לשאת עיניים מודות למעלה, ומשתעשה כך תיוושע. ובשניה, שגם אם חלילה לא תיוושע, ייקל עליך לעבור את הקושי הזה, מתוך הבנה שזה טוב עבורך!'

היהודי סיים את דבריו, ונפרד ממוריס בברכה חמה. מוריס מיהר לקרוא לרעייתו, ויחד הם התאמנו לומר תודה על משהו

שעד לפני רגע היה הרע בחייהם, ועכשיו הם צריכים גם להאמין שהוא טוב וגם להודות על כך. בתחילה זה לא היה קל, אך עם הזמן קנתה ההודאה שביתה בליבם, והם חשו קירבת אלוקים גדילה והולכת, תחושה של חיבור אמיתי עם אבא שבשמים. רגשות התודה שכבשו אותם, היו להם למשיבי נפש ומחזקי רוח, והעצימו את יכולתם להתמודד עם הנסיון.

אך לא זו בלבד, חלפה תקופה לא ארוכה, וסוף סוף התבשרו מוריס ורעייתו כי נושעו, ולתקופת השנה חבקו תינוק קטן וחמוד, תינוק של הודאה נרגשת עוד מלפני שנוצר בכלל... את ההתרגשות אי אפשר לתאר, את השמחה שפרצה גבולות כל מילים לא יוכלו לספר. מוריס ורעייתו התהלכו כשיכורים משמחה, ושפתותיהם ממשיכות - כמובן - להודות!

ואת דרך ההודאה, לא זנח מוריס גם לאחר שנושע. הוא התרגל לסגנון החיים הזה, לצורת הדיבור הזו. אינספור פעמים ביום נשא עיניים השמימה ואמר תודה לאבא, על מה שהצליח, וגם על מה שלא הצליח. על דברים שהלכו בקלות, ועל קשיים עימם התמודד. הוא כבר התרגל והסתגל, ואת המנגינה הזו אי אפשר להפסיק - פשוט לומר תודה!

ויהי היום, ולפני מוריס נקלעה עיסקה ריווחית במיוחד, המצריכה תשלום מיליון דולר במזומן - עוד באותו היום. אך מה יעשה וכבר אמש השקיע את כל הונו הנזיל בעיסקה אחרת, ומניין יבוא עזרו להשיג כאן ועכשיו עוד מיליון דולר במזומן? הוא בודק ומחפש בחשבונות הבנקים והחברות השונות שבבעלותו - ובכולם מעלה חרס. כל כספו מושקע באפיקים ארוכי טווח, אין לו מהיכן לקחת מיליון דולר, שהוא כה זקוק להם עכשיו!

כמו מאליהן, נישאות עיניו בתודה למעלה, אל בורא עולם. 'תודה אבא על הקושי הזה, אני בטוח שזה טוב עבורי, תודה!' - עיניו נישאות, פיו ממלמל, לבו נרגש. הוא כבר התרגל לעשות כך, ועדיין, בכל פעם שהוא מודה - לבו מתמלא התרגשות וגילה, גם הפעם. ובדיוק אז - חוט מחשבתו נקטע בצלצול טלפון מחבר טוב...

'בקצרה, כן?' - עונה מוריס בקוצר רוח. 'הכי קצר בעולם' - משיב החבר ויורה מיד: 'יש לי מיליון דולר בחשבון, שאני צריך להיפטר מהם למשך חודשיים. אני יכול להעבירם אליך לחודשיים?' - שואל החבר, ומוריס חש כאילו התקשרו אליו מהלוטו...

דקות בודדות עברו, העברת זה"ב בוצעה, מיליון דולר שכנו לבטח בחשבונם של מוריס - שהעביר אותם מיד לביצוע העיסקה הדרושה. עברה פחות משעה עד שמוריס שב ונשא עיניו לה', מודה מעומק לבו על הנס שהתחולל גם הפעם כשההודאה פתחה לו את השערים והביאה לו מיליון דולר טבין ותקילין, בדיוק ברגע הנכון...

וסיפור זה, אותו סיפר מוריס בעצמו לרב בית הכנסת בבולטימור - הרב פוקס שליט"א, וממנו הגיע הסיפור אל הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, פותח בפנינו צוהר לעוצמתה של

ההודאה, לכוחה העצום לפתוח שערי חסד ורחמים בשמים. כי כשיהודי מודה לה' מכל הלב, גם על הקושי, גם על הצרה ועל ההתמודדות, גם על מה שחסר לו בחיים - הוא יוצר חיבור וקשר איכותי עם בוראו, והקשר הזה פותח את השערים להעניק לו ולמשפחתו אוצרות שפע וטובה.

הבה נאמץ את המסר הזה בחג הסוכות - חג ההודאה והשמחה, ונטמיע בליבנו שההודאה לה' אינה רק כתוצאה מתנאים טובים ומשופרים, אלא ההיפך - נישאת במלוא עוצמתה ויפעתה גם בתנאים הפחות טובים. וככל שנקרב אל ליבנו את מתנת ההודאה ונעצים אותה בליבנו - כך נזכה שהיא תפתח בפנינו שערי שמים לשפע ישועות, עליהן נשוב ונודה מכל הלב!

פיתקא קטנה, ישועה גדולה...

הסיפור הבא הוא סיפור אישי, פנימי, מרגש במיוחד. הוא מגיע מאחד מקוראי העלון, ידיד אישי אהוב, שקרא באכסניה זו סיפור מופתי על כוחה של ההודאה, שהביאה לכלה את דירת חלומותיה - הסיפור שפורסם בגיליון חג הפסח, מס' 174. הוא ביקש לשמוע שוב את הסיפור לפרטיו, וכעבור כמה חודשים שב אלינו, ובפיו הסיפור הבא:

מנעוריו ידע כי ניחן בכישרון ייחודי, למצוא מסילות ללבם של נערים וילדים המתקשים לימודית וחברתית. כבר כשהיה בחור נשלח לכמה משימות כאלה - אותן צלח בהצלחה כבירה, ומשהוטל עליו עול הפרנסה - רצה להצליח להפוך את הכישרון למקצוע מכניס, ולהתפרנס ממשרת הוראה מכובדת.

אך רצונות לחוד ומציאותות לחוד. הזמן חולף עובר, וכל נסיונותיו להתקבל למשרה תורנית נחשקת עולים בתוהו. הוא שולח קורות חיים, מפעיל קשרים, מתנדב למילויי מקום - אך כל אלו לא הועילו. ואז גילה את הסיפור האמור לעיל, ובשעת ערב מאוחרת ישב בביתו, והרהר כי אולי אינו משקיע מספיק בהודאה לה' על כל הטובות שגמל עמו. באותו מעמד קיבל על עצמו, כי מאותו יום ואילך, במשך 40 יום, יאמר 'מזמור לתודה' בהתרגשות רבה ובכוונה גדולה, ויודה לה' בכל עת.

כשגמלה בלבו ההחלטה, נשא עיניים מודות השמימה, ופתח בדברי הודאה נרגשים לה' על כל הטוב והחסד שגמל עמו מנעוריו. הוא הרגיש כי ההודאה ממלאת אותו בכוחות ועוצמות, וחש כי קיבל את ההחלטה הנכונה להשקיע מעתה ואילך יותר כוחות וזמן בהודאה לה'. ואז, הוציא פיתקא קטנה וכתב בה את השורות הבאות, תוך שהוא מפרט בדקדוק רב את מלוא בקשתו. וכך כתב: "ה'! תעזור שיציעו לי משרת הוראה לשעות אחר הצהריים בישיבה קטנה, ומשרה נוספת לשעות לפני הצהריים במכינה לישיבה קטנה. והמשרות הללו שיוצעו לי, יהיו כאן בארץ או בלונדון, כי אתה בוודאי יודע שיש סיבה אישית מיוחדת למה נראה שטוב לי לעבור ללונדון.

ובין אם כאן ובין אם שם, יציעו לי משכורת גבוהה ותהיה ברכה בכסף, ואם אעבור ללונדון כרצוני - יסדרו לי שם את האזרחות,

וכן דירה גדולה המרחיבה דעתו של אדם, קרוב למקום העבודה. ובאמת אקבל את המשרות הללו, ומעסיקיי ותלמידיי ייהנו ממני מאוד, ואזכה לגדול ולהתפתח ולהצליח בתחום, ולהציל רבבות נפשות מישראל!"

עד כאן הפתק, בתחתיתו חתם ידידי את שמו ואת תאריך הכתיבה - כ"ח באייר תשע"ח, הוא היום בו כל סדר יומו הפך ללהט אחד של תודה והודאה לה'. מדי יום הקדיש מספר דקות להודאה לה', עבר על כמה נקודות במסלול חייו והדגיש את התודה עליהן, והוסיף ואמר 'מזמור לתודה' בכוונה ובהתרגשות עמוקה. הוא הרגיש שדקות ההודאה הללו מחברות ומקשרות אותו עם בורא עולם ומעניקות לו כוחות, והאמין כי ההודאה זו תפתח לו את שערי שמים, אף שהטלפון המיוחל בושש מלבוא...

ויהי ביום ה-39, והנה הוא מקבל שיחת טלפון. על הקו מנהל תלמוד תורה בבני ברק, המציע לו משרת מילוי מקום בכיתה, ומבקש ממנו את כתב היד להעברתו לבדיקה גרפולוגית לפני שיקבל את המשרה. חוות הדעת של הגרפולוג תמכה בעובדה כי האיש מתאים ומוכשר למשרה מסוג זה, והמנהל שידרג את ההצעה למשרת הוראה קבועה בכיתה גבוהה.

'נו, גם זו ישועה לא קטנה' - הרהר ידידי כששמע את ההצעה, אף שבהחלט התאכזב. לא זו המשרה לה ציפה, בכל לבו קיווה לשמש במשרה תורנית - ישיבתית. מהעובדה שהבשורה הגיע ביום ה-39, הסיק ידידי כי זו הישועה לה הוא ראוי, ולכן הביע הסכמה עקרונית לקבל את התפקיד, בתנאי שלא יקבל משרה טובה יותר בימים הקרובים...

לא חלפו אלא שבועיים, והנה מתקשר אליו חבר נעורים המתגורר בלונדון, ומשוחח אתו על דא ועל הא. בתוך כדי השיחה, סיפר ידידי כי הוצעה לו משרת הוראה בתלמוד תורה, והבדיקה הגרפולוגית איששה את ההשערה כי הוא מוכשר מאוד לתפקיד זה, עד שהוצע לו מיד להיכנס לתפקיד של קבע. 'ואני עומד להתחיל בתפקיד הזה, למרות שהייתי מעדיף להיכנס לעבוד בישיבה ולא בכיתה' - סיפר ידידי לפי תומו.

כשמוע החבר את הדברים הללו, מיד נזכר כי גיסו - המשמש כמנהל של ישיבה בלונדון, סיפר לו לא מזמן כי הוא מחפש מחנך מוכשר. על אתר קשר החבר את הקצוות, והודיע לגיסו כי יש לו מועמד ראוי - אחד שעבר כבר בדיקת התאמה נדרשת ונמצא ראוי לתפקיד, וכדאי לשים עליו את היד לפני שייכנס למשרה קבועה בארץ...

ואז, בהפתעה מוחלטת, מקבל ידידי שיחת טלפון נוספת מלונדון. על הקו מנהל הישיבה, גיסו של החבר. הוא מספר כי שמע עליו אינפורמציה חיובית וגם שמע כי הוצעה לו משרת קבע בישראל, והוא מבקש ממנו לבחון את האופציה לעבור ללונדון ולשמש כמגיד שיעור בישיבה, פשוט כך!

כשמוע ידידי את הדברים הללו, לבו קפץ, רגשותיו סערו. עוד כמה שיחות של בירורים והתאמות, והנה נגלתה ישועת ה' במלוא יפעתה: בדיוק מה שביקש זה מה שקיבל - משרת הוראה בישיבה

כך לקחת לתשומת הלב, ובעיקר בחג שכל כולו שמחה, הודאה וחבור אמיתי לה' בכל מצב ותנאי. ההודאה לה' היא מפתח רב עוצמה, כח יוצא דופן לפתוח בו שערי שמים. לא פעם זה קל, לפעמים זה נראה קשה, אך תמיד תמיד - בסופו של דבר ההודאה פותחת שערים, מביאה בכנפיה ישועות!

הבה אחים נתחזק בהודאה לה', מעומק הלב ומכל הלב. הבה נחדד את רגשות ההודאה בליבנו, הבה נאמץ אותן בכל הכח. כך, בעזרת ה', ייפתחו לנו שערי שמים, וירעיף עלינו ה' טובה וברכה עד בלי די!

בלונדון, לפני הצהריים ואחר הצהריים, החל מחורף תשע"ט הבעל"ט. ואם לא די בכך - כשנסע לשם לראיון עבודה ולבדיקת התנאים בשטח, הובהר לו כי מסדרים עבורו את האזרחות בעיר, וגם דירה היישר מול המוסד התורני בו יחל ללמד!

ליותר מזה לא יכול היה לצפות. בהתרגשות אין קץ הוציא את הפתק מכיסו, עבר על הרשימה וגילה כי אחת מהנה לא נעדרה. כל בקשותיו מולאו במלואן, אחת לאחת. התודה לא איכזבה גם הפעם, החיבור לה' באמצעות ההודאה הנרגשת היומיומית הביא את הישועה הנכספת על כל מרכיביה, הוא זכה בהגשמת כל שאיפותיו כולן! ואת סיפורו זה, אותו שמעתי מפיו, כדאי כל

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

איזו מצוות עשה מהתורה מקיים בחור ישיבה המקפיד להתחבר עם חברים יראי שמים?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

זה ד) אם גרם על ידי סיפורו שחברו יאבד את פרנסתו וכדומה, עובר גם על עשה של 'גר ותושב וחי עמך'... 'וחי אחיך עמך'.
ה) מקבל לשון הרע עובר לפעמים על עשה של 'הוכח תוכיח', אם לא מוכיח את חברו על שמספר לשון הרע (היינו אם יודע שיקבל את תוכחתו, ואפילו אם יש לו ספק בזה. וראה בביאורים ומוספים שיש אומרים שצריך להוכיחו גם אם לא יועיל, וראה עוד שם בפרטי הדברים).

ו) אם מדבק עצמו בחבורה של אנשי רשע ובעלי לשון הרע, עובר גם על עשה של 'ובו תדבק', שחז"ל ביארו בזה שהמצווה היא להתדבק בחכמי התורה וללמוד ממעשיהם, ולכן בוודאי מי שעושה ההיפך ומדבק עצמו בחבורת רשעים, עובר על 'עשה' זה. בביאורים ומוספים מביאים בזה חידוש מעניין ביותר: כשאדם נמצא בין אנשים בינוניים במעשיהם, אך יש מהם שטובים יותר ויש שטובים פחות - כתב באגרות משה שכאשר מתדבק בבינוניים, שיכול ללמוד מהם מעשים טובים, מקיים 'ובו תדבק'! והוכיח כן מלשון הרמב"ם, שצריך "להתדבק בצדיקים ולהתרחק מהרשעים", ומשמע שהמצווה היא להתדבק תמיד ביותר טובים ולהתרחק מהפחות טובים, ואין כוונתו שרק בהתדבקות בצדיקים גמורים מקיים המצווה.

בסדר הלימוד היומי עומדים עתה באמצע החלק השני מהפתיחה - עשין, בו מונה החפץ חיים על אילו מצוות עשה עובר המספר לשון הרע. טרם שנגיע לסעיפים הנלמדים היום (ה-ו), נזכיר בקצרה את העשין שמנה ה'חפץ חיים' בסעיפים הקודמים שנלמדו בימים שישי ושבת

א) המספר לשון הרע עובר בעשה של 'זכור את אשר עשה ה' אלקיך למרים'. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מרחיבים בגדרי מצווה זו, אופני קיומה ותדירות חיובה. ומעניין לציין את המובא שם מדברי ה'חפץ חיים' בספר חובת השמירה בשם הגאון רבי בצלאל מווילנא, שגם על ידי לימוד הלכות לשון הרע מקיימים מצווה זו. וראה שם דעות נוספות בזה.

ב) המספר לשון הרע עובר גם על עשה של 'ואהבת לרעך כמוך'. גם כאן מרחיבים ב'ביאורים ומוספים' בגדרי מצווה זו, ונזכיר רק נידון אחד: אדם שאינו מקפיד על בזיונו - האם המספר עליו לשון הרע עובר על עשה של 'ואהבת' לדעת הגר"ח קנייבסקי הוא אכן עובר, משום שבטלה דעתו אצל כל אדם, ואף שאומר שאינו מקפיד, באמת הוא כן מקפיד.

ג) לפעמים עובר המספר גם על 'בצדק תשפוט עמיתך', כגון שראה אצל חברו מעשה שאפשר לשופטו לזכות או לחובה, וסיפרו כדבר גנות. וגם המקבל לשון הרע עשוי לעבור על איסור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

במה צריכה להיות מומחיותו של רב עיר?

ביצה דף כו

עד שירד מומחה ויראה

האחריות לענייני הקהילה.
פנה הצאנזער רב אל הרב: "קראקער רב, לשחיטה יש לכם מורה הוראה, לערוב יש לכם מומחה, למקוואות יש לכם דיינים בקיאים, ומה ביחס לדיני תורה?"
"יש לי בית דין בהרכב של שלושה דיינים, היודעים חושן משפט מכריכה לכריכה, מוראדיג", סיפר הרב בשמחה.
פנה אליו הצאנזער רב בשאלה הנוקבת חדרי בטן: "הרי מינו אותך לרב בקראקא, לשחיטה לערוב, למקוואות, לבתי הדין - לכל ענין יש מומחה, אם כן במה אתה רב בקראקא?"
רבי שמעון סופר, בקדושתו העצומה וביראת השמים הצרופה שלו לא השיבו. הוא רצה שהצאנזער רב יענה לשאלה אמיתית זו ואמר: "אדרבה, יגיד כבוד הרב, במה אני רב בקראקא?"
"להחיות שבורי לב ולהרנין נדכאי רוח - זה תפקיד הרב! הכריז ה'דברי חיים'.
ורבי שמעון ענהו בשקט: "את זה אני משתדל לעשות בקראקא!"
(הרב טויסיג - כבודם של ישראל)

ה'דברי חיים' מצאנו, השקיע כוחות עצומים, כדי שימנו את רבי שמעון סופר, בנו של ה'חתם סופר', לרב בקראקוב, ואכן קהילת קראקוב זכתה, שרבי שמעון סופר כיהן כבוד ברבנותה.
לאחר תקופת מה פגש ה'דברי חיים' בר' שמעון סופר, והתעניין על הנעשה בקראקוב.
הוא פרט ושאל: "מה קורה בענין השחיטה בעיר?"
"מינינו שוחטים המקפידים על קלה כחמורה מדקדקים ביותר, ומורה הוראה מומחה בודק את סכיניהם", נענה ה'מכתב סופר'.
"ומה בדבר העירוב בעיר?", המשיך הרבי מצאנו לשאל.
"בקהילתנו יש יהודי מומחה בהלכות עירוב, וכל שבוע הוא בודק את הערוב תחת אחריות", השיבו הרב החדש.
"ומה קורה בתחום המקוואות בקראקוב?"
"שני דיינים מלומדים, היודעים היטב את כל ההלכות, הולכים בקביעות לבדוק שהמקוואות מתנהלים על פי ההלכה הצרופה".
וכך המשיך הוא לחקור, וראה שלכל ענין הלכתי מצא הרב מקראקוב דין, מורה הוראה או מומחה, ועליהם הטיל הוא את

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולל השומיע

ברכב, בבית, ובכל מקום..

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

חדש במערכת

ניתן להאט או להאיץ את קצב שמיעת השיעורים
לחצו 7 להאטה או 9 להאצה

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

מי שאין לו לולב 'סגור עד למעלה' ולחבירו יש לולב סגור - האם יברך על שלו או על של חבירו?

העלה ועד לשידרת הלולב, או אף כשנפרדה רק ברובה. ויש אומרים, שאף אם התיזת האמצעית נפרדה רק במעט, הלולב פסול. ורצוי להחמיר כדעה זו, ולכן, אם יש לאדם אפשרות להשיג לולב 'סגור' עד למעלה, נכון שיעשה כן; אך מי שאין לו לולב סגור לגמרי, אינו צריך להדר ולברך על לולב של חבירו שהוא סגור לגמרי.

[רש"י סוכה לב, א; שו"ע תרמה, ג, ומשנ"ב יא, טז ר"ט; וראה נהר שלום ב]

עלי הלולב גדלים שְׁנַיִם שְׁנַיִם, כאשר כל שני עלים מחוברים בצידם האחד; וחיבור זה, מכונה 'תְּיוּמַת', מלשון 'תאומים'. ואם נפרדה התיזת ברוב הלולב - דהיינו שברוב העלים נפרד רוב החיבור הנ"ל - פסול.

ויש אומרים, שאף אם נפרדה רק התיזת האמצעית של הלולב, הריהו פסול. ומנהג בני אשכנז, להחמיר כדעה זו; ונחלקו הפוסקים, אם המנהג להחמיר הוא רק כאשר התיזת האמצעית נפרדה מראש

שני חלקי ה'תיזת' של הלולב אינם מסתיימים ממש בשווה - האם הלולב כשר לכתחילה?

הרחב, הלולב כשר; ויש שהורה, שאף אם אינו מכסה את רובו, הלולב כשר.

ו'קוץ' העולה בראש התיזת האמצעית - יש אומרים, שהוא נחשב כחלק מהתיזת, והרי זה כאילו התיזת מסתיימת בעלה בודד, והלולב פסול; וכן אם נקטם, הרי זה נחשב שראש הלולב נקטם, והוא פסול; ויש אומרים שהקוץ אינו נחשב כחלק מהתיזת.

[שו"ע תרמה, ג (ר); ביאורים ומוספים דרשו, 21]

בהמשך לאמור: הרמ"א כתב, שאם העלה האמצעי של הלולב גדל ללא תיזת, כלומר, שמעיקרו הוא עלה בודד, ואינו כפול כדרך עלי הלולב - הלולב פסול.

ואם העלה כפול, אך אחד הצדדים גבוה מחבירו - לדעת רוב הפוסקים, הלולב כשר לכתחילה, ויש שפוסלים במקרה שההפרש ביניהם ניכר לעין.

ואם שני חלקי העלה שווים בגובהם, אך אינם שווים ברוחבם - יש שהורה, שאם העלה הצר מכסה את רוב רוחבו של העלה

אם 'נשרף' ראש הלולב והפך לאדום - האם נחשב כ'יבש'?

המשנה ברורה, אף אם יבש קצהו העליון בלבד, הלולב פסול. וראה במקורות בנוגע לדעת החזון איש. ואם הקצה העליון רק 'נשרף' מחום השמש, וצבעו השתנה לאדום - לכל הדעות אינו נחשב ליבש; ולמרות שהיו שהחמירו בכך, אין זה כהוראה לרבים. ואף לפי מנהג המחמירים, אם 'נשרף' שטח זעיר בלבד בקצה העלה, אינו נחשב ליבש.

[שו"ע תרמה, ה, ומשנ"ב הקדמה, כא ר"ב; ביאורים ומוספים דרשו, 36-39 ר"י; פני משה סוכה ג, א]

בתורה נאמר על האתרוג: "פְּרִי עֵץ הַדֶּר", וקיבלו חכמינו ז"ל, שארבעת המינים למינים זה מזה, וגם הלולב, ההדס, והערבה, צריכים להיות 'הדר'.

ולכן, לולב שרוב עליו התייבשו, פסול, משום שאינו 'הֶדְר'. ובתלמוד ירושלמי, דרשו על כך גם את הכתוב: "לֹא הִמְתִּים יְהִלְלוּ יְהִי", כלומר, דבר שהתייבש נחשב כמת, ואין להלל בו את השי"ת.

וכן אם יבשה שידרת הלולב בכל עוביה, הלולב פסול.

ואם רק התיזת האמצעית (ראה לעיל) התייבשה - לדעת

* לדעת רוב הפוסקים, דקל המסוים שאינו מוציא פירות בשל הקור השורר באיזור בו הוא נטוע, או שיש צורך להרכיבו בעץ דקל אחר כדי שיוציא פירות - ענפיו כשרים למצות לולב.
* 'דקל קנרי' - יש מהפוסקים שפסלוהו למצות נטילת לולב, ויש שהכשירוהו, ויש שהסתפקו בדבר. ודקל 'וושנינגטון' - פסול לכל הדעות.
* הלולב כשר למצוה אף לאחר שעליו התקשו ונפרדו מעט, ובלבד שלא התקשו באופן שאי אפשר להצמידם זה לזה. אולם, מצוה מן המובחר ליטול לולב שעליו צמודים ממש זה לזה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לטלטל מאכלים ומשקאות ביום הכיפורים?

לטלטל את המאכלים, ולא חוששים שישכחו ויאכלו, משום שביום זה אסור לאכול כל מאכל שהוא, וממילא זוכרים כולם את איסור האכילה, וגם - אימת הדין מוטלת על כולם. ויש שהורה, כי במקום שלא מצויים בו קטנים כלל, וכגון במקום מרוחק מיישוב שנמצאים בו מבוגרים בלבד, אסור לטלטל מאכלים ומשקאות.

[שו"ע תריב, י, ומשנ"ב לב; ביאורים ומוספים דרשו, 47-48]

חפץ שאסור להשתמש בו בשבת, הריהו מוקצה, ואסור בטלטול. אולם, חפץ שאסור בשימוש רק לאדם מסוים - אף אם הוא בעלי החפץ - מותר לאדם זה לטלטלו, היות והחפץ מותר לאחרים. ולפיכך, מותר לגדולים לטלטל מאכלים ומשקאות ביום הכיפורים, למרות שאסור להם לאכול ולשתות, כיון שהם ראויים לקטנים. ובשונה מחמץ בפסח, שאסור אפילו לנגוע בו או להריחו בימי הפסח, מחשש שישכחו ויאכלוהו; ביום הכיפורים מותר אפילו

הלוח היומי

כ' בתשרי | ה' דחול המועד סוכות

יארצייט:

תקכ"ח: הגה"ק רבי אליעזר ב"ר יצחק פאפו זי"ע, אב"ד סליסטרא, בעל 'פלא יועץ', ו'יעלזו חסידים'.
תרפ"ז: הרה"ק רבי שמעון בהרה"ק ר' מנחם מנדל קאליש מסקרנוביץ זצ"ל, בעל 'שם משמעון'.

יארצייט הג"ר אליעזר ב"ר יצחק פאפו - בעל ה"פלא יועץ"

חיוב לימוד הלכות בכל יום

כתב ה"פלא יועץ": לא יעבור מלהיות לומד מדי יום ביום הלכות פסוקות לדעת את אשר יעשה, כי אשר אינם יודעים דינים בחשיכה יתהלכו. הנה כי כן לימוד שולחן ערוך 'אורח חיים' עם כל הפוסקים אחרונים, הוא חיוב לעסוק בהם מדי יום ביום כמו תפילה ותפילין, וכן שאר דינים הנצרכים לכל אדם משאר חלקי שולחן ערוך, גם בהם יהגה.

(פלא יועץ ערך דינים)

נשתדל לקבוע זמן מסוים בכל יום כדי ללמוד את ההלכות המצויות בחיי היום יום

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il